

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛЫН ИХ СУРГУУЛИЙН
2023 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНД ХИЙСЭН АУДИТЫН ХУРААНГУЙ ТАЙЛАН

Аудитын код: СНАГ-2024/94/НА-СТА-ТӨА

Цахим хуудас: www.audit.mn

Улаанбаатар хот

2024 он

Санхүү- нийцлийн аудитын газрын захирал,
тэргүүлэх аудитор: Ц.Наранчимэг
Утас: 261665 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Д.Энхдалай
Утас:260512 Цахим хаяг: enkhdalaid@audit.gov.mn
Аудитор: А.Даваадорж
Утас:261628 Цахим хаяг: davaadorja@audit.gov.mn
Аккурэйт финанс аудит ХХК-ийн захирал: Ж.Оюунбилэг
Утас:70133743 Цахим хаяг: acc.fin.audit@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

2024.03.25 № 07/808
танай _____-ны № _____-т

МОНГОЛ УЛСЫН БОЛОВСРОЛЫН
ИХ СУРГУУЛИЙН ЗАХИРАЛ
Ж.БАТБААТАР ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, 8.4, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Монгол Улсын Боловсролын их сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Монгол Улсын Боловсролын их сургуулийн 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан, дотоод хяналт хангалтгүй, авлага өглөгийг тооцоо нийлсэн актаар баталгаажуулаагүй, өмнөх аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийг биелүүлээгүй зөрчил 7,940.8 сая төгрөгийн зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс өндөр бөгөөд дангаараа буюу эсвэл нийтээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг боловч өргөн тархаагүй, Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.1.3, 15.1.7, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, 6.4.8, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.5 дахь заалтуудыг зөрчсөн, санхүүгийн тайлагналын нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Монгол Улсын боловсролын их сургууль нь дээд боловсрол эзэмших, мэргэжил, боловсрол, соёлын түвшинг дээшлүүлэх, хөгжих эрмэлзэл бүхий хувь хүний хөгжлийг дэмжих, шинжлэх ухаан, боловсролын судалгаа эрхлэх, багш сурагчдын бүтээлч үйл ажиллагааг дэмжих, үр дүнг хэрэгжүүлэх, боловсролын салбарын удирдах ажилтан, мэргэжилтэн бэлтгэх, давтан сургах, мэргэшүүлэх, үйл ажиллагааны чанар, олон улсын

түвшинд өрсөлдөх чадвар тасралтгүй тогтвортой дээшлүүлэх чиглэлээр 11 салбар сургууль, харьяа ерөнхий боловсролын сургууль, оюутны өргөө цогцолбортойгоор үйл ажиллагаа явуулж байна.

Монгол Улсын боловсролын их сургууль нь олон улсын магадлан итгэмжлэлийн ASIIN (The Accreditation Agency for Study Programmes in Engineering, Informatics, Natural Sciences and Mathematics), ACQUIN (Accreditation, Certification and Quality Assurance-Institute) байгууллагаар сургалтын 8 хөтөлбөр, Боловсролын магадлан итгэмжлэлийн үндэсний зөвлөлөөр 30 хөтөлбөрийг магадлан итгэмжлүүлсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Гадаад харилцааны хувьд 14 улсын 90 их дээд сургууль, боловсролын байгууллагатай хамтын ажиллагааны гэрээтэй бөгөөд БНСУ, БНХАУ, ОХУ, АНУ, БНПУ, ХБНГУ, БНФУ, Австрали, Япон улсын их сургуулиудтай оюутан солилцооны хөтөлбөр хэрэгжүүлдэг. Үүнээс БНХАУ-ын 9 их, дээд сургуультай 10 мэргэжлээр хамтарсан хөтөлбөр хэрэгжүүлж байна.

Боловсрол шинжлэх ухааны сайдын 2023 оны А/97 тоот тушаалаар дипломын болон бакалаврын зэрэг олгох сургалтын хөтөлбөрт оюутан элсүүлэхэд баримтлах элсэлтийн ерөнхий шалгалтын үндэсний хэмжээний босго оноог төрийн өмчийн их, дээд сургуульд 480 байхаар тогтсон байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Тус сургууль нь тайлант онд 8 зорилтын хүрээнд 76 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгаж, 93.0 хувийн биелэлттэй гэж тайлагнасан байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага нь санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

САНХҮҮ-НИЙЦЛИЙН АУДИТЫН ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	33,546,171,137.83	34,801,734,374.03
31	МӨНГӨ БА ТҮҮНТЭЙ АДИЛТГАХ ХӨРӨНГӨ	23,876,486,910.56	23,916,836,401.63
31200	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	14,585,695,875.12	6,363,743,954.47
31210	Төгрөг	13,725,184,348.62	5,649,871,389.39
31213	Арилжааны банкин дахь харилцах	13,725,184,348.62	5,649,871,389.39
31220	Гадаад валют	860,511,526.50	713,872,565.08
31223	Арилжааны банкин дахь харилцах	860,511,526.50	713,872,565.08
31500	Хадгаламж	9,290,791,035.44	17,553,092,447.16
33	АВЛАГА	9,384,625,844.51	10,423,425,133.22
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	8,846,186.36	4,911,897.72
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	6,803,336,167.17	7,870,703,055.06
33500	Бусад авлага	2,572,443,490.98	2,547,810,180.44
33510	Байгууллагаас авах авлага	2,570,668,176.00	2,545,652,439.93
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	1,775,314.98	2,157,740.51
34	Урьдчилгаа	118,602,500.00	253,830,160.00
34600	Урьдчилж гарсан зардал	118,602,500.00	239,053,900.00
34710	Урьдчилж төлсөн тооцоо	-	14,776,260.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	166,455,882.76	207,642,679.18
351	Түүхий эд материал	1,369,173.10	1,344,432.68
35110	Тусгай зориулалттай материал	-	210,000.00
35130	Эм боох материал	1,369,173.10	1,134,432.68
354	Хангамжийн материал	165,086,709.66	206,298,246.50
35410	Бичиг хэргийн материал	39,064,354.00	37,811,116.50
35420	Аж ахуйн материал	101,797,733.66	142,852,447.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	151,800.00	151,800.00
35460	Хүнсний материал	1,229,095.00	6,600,819.00
35470	Бусад хангамжийн материал	22,843,727.00	18,882,064.00
2	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	33,546,171,137.83	34,801,734,374.03
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ		
392	Биет хөрөнгө	64,333,857,926.38	63,065,302,627.95
39201	Барилга, байгууламж	60,727,237,438.53	61,952,104,024.06
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(7,245,057,162.74)	(9,042,638,861.25)
39203	Авто тээврийн хэрэгсэл	230,189,628.21	227,890,224.36
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(149,392,517.66)	(169,313,201.96)
39205	Машин, тоног төхөөрөмж	11,285,981,842.30	11,512,703,754.02
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(7,645,843,541.82)	(7,969,113,032.43)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	6,406,400,428.47	6,312,171,728.60
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(4,617,494,526.53)	(4,833,542,911.54)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	1,401,514,475.86	1,400,022,687.86
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(519,618,574.50)	(636,653,002.28)
39216	Дуусаагүй, барилга, байгууламж	2,924,186,42.73	2,850,338,977.20
39217	Номын фонд	1,535,754,383.53	1,461,332,241.31
393	Биет бус хөрөнгө	2,496,910,338.10	2,903,462,995.88
39301	Програм хангамж	2,187,186,305.63	1,826,278,092.13
39302	Хасагдуулга	(1,715,533,207.53)	(1,703,523,597.55)

39303	Бусад биет бус хөрөнгө	2,025,257,240.00	2,780,708,501.30
	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	66,830,768,264.48	65,968,765,623.83
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	100,376,939,402.31	100,770,499,997.86
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	10,760,220,340.94	11,860,065,694.93
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	10,760,220,340.94	11,860,065,694.93
41300	ӨГЛӨГ	998,255,049.02	1,124,345,419.77
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	267,783.20	24,414,951.10
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	607,758,983.22	700,314,977.22
41340	Хөрөнгө бэлтгэхтэй холбогдсон өглөг	43,218,200.00	42,807,600.00
41360	Бусад өглөг	347,010,082.60	356,807,891.45
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	346,171,242.85	352,934,527.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	838,839.75	3,873,364.45
41400	Урьдчилж орсон орлого	9,761,965,291.92	10,735,720,275.16
41410	Засгийн газрын байгууллага, бусад шатны төсөв	997,315,246.71	399,645,769.64
41420	Төлбөртэй ажил үйлчилгээний урьдчилж орсон орлого	8,764,650,045.21	10,336,074,505.52
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	89,616,719,061.37	88,910,434,302.93
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	89,616,719,061.37	88,910,434,302.93
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал	15,156,755,119.81	15,156,755,119.81
511001	Улсын төсвийн оруулсан хөрөнгө	15,156,755,119.81	15,156,755,119.81
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	40,700,538,814.31	39,995,466,30.25
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(2,807,688,808.45)	(791,926,258.44)
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	100,376,939,402.31	100,770,499,997.86

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
I	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	36,552,157,986.85	40,644,775,247.12
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	35,286,367,888.95	36,776,769,695.12
120	Нийтлэг татварын бус орлого	35,286,367,888.95	36,776,769,695.12
120002	Хүүгийн орлого	492,635,870.03	1,135,683,707.80
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	34,730,999,038.92	33,673,593,677.76
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	32,846,643,096.22	32,433,397,297.30
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	964,073,097.13	1,046,452,444.12
1200044	Гадаадын эх үүсвэрээс санхүүжих	772,517,977.16	193,743,936.34
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	147,764,868.41	918,606,920.30
120005	Түрээсийн орлого	62,732,980.00	47,514,300.00
120009	Бусад орлого	-	1,001,371,089.26
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,265,790,097.90	3,868,005,552.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1,265,790,097.90	3,868,005,552.00
131006	Засгийн газрын тусгай сангаас санхүүжих	630,654,817.90	3,266,211,552.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	635,135,280.00	601,794,000.00
II	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	39,463,841,624.25	41,288,060,298.07
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	39,463,841,624.25	41,288,060,298.07
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	37,176,678,949.10	38,968,248,768.28
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	23,086,487,736.78	24,022,539,716.36
210101	Үндсэн цалин	23,086,487,736.78	24,022,539,716.36
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	2,885,344,858.58	3,012,344,574.05
210201	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	1,985,315,033.82	2,066,838,093.07
210202	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	232,041,238.34	244,478,931.42
210203	ҮОМШӨ-ний даатгалын шимтгэл	182,873,953.01	191,493,323.41
210204	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	44,350,043.10	46,447,952.84
210205	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	440,764,590.31	463,086,273.31
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,712,714,591.78	2,067,028,612.64
210301	Гэрэл, цахилгааны зардал	445,926,291.97	562,600,631.78
210302	Түлш, халаалтын зардал	993,859,575.81	1,159,219,462.88
210303	Цэвэр, бохир усны зардал	272,938,724.00	345,208,517.98
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,341,189,671.91	1,016,902,476.11
210401	Бичиг хэргийн материал	200,395,634.90	159,494,009.50
210402	Тээвэр, шатахууны зардал	28,496,238.70	18,095,130.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	179,690,809.99	157,791,163.72
210404	Ном хэвлэл	30,455,708.00	46,080,850.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	82,620,796.00	95,564,274.20
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх зүйлс	375,234,749.77	532,532,158.69
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	444,295,734.55	7,344,800.00
2105	Нормативт зардал	173,292,224.10	130,670,533.92
210501	Эм бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	16,538,407.90	10,576,127.42
210502	Хоол, хүнс	149,727,066.20	112,980,806.50
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	7,026,750.00	7,113,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	432,004,349.50	906,343,331.66
210601	Багаж хэрэгсэл	54,249,950.00	6,789,150.00

210602	Тавилга	1,425,000.00	8,376,600.00
210604	Урсгал засвар	376,329,399.50	891,177,581.66
2107	Томилолт, зочны зардал	310,448,949.86	369,062,611.50
210701	Гадаад томилолтын зардал	240,037,939.00	295,784,296.50
210702	Дотоод томилолтын зардал	48,295,905.00	45,940,073.00
210703	Зочин төлөөлөгч хүлээн авах	22,115,105.86	27,338,242.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,359,956,043.95	1,275,318,260.43
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,289,384,380.46	1,237,068,573.10
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох зардал	67,500,000.00	28,000,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээний төлбөр	287,100.00	79,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,024,424.00	602,988.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33,000.00	127,000.00
210807	Газрын төлбөр	560,432.00	7,919,430.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	1,166,707.49	1,520,769.33
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,875,240,522.64	6,168,038,651.61
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	140,847,258.00	340,600,942.83
210902	Хичээл сургалт, үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал	1,126,363,541.63	1,482,124,391.48
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	4,608,029,723.01	4,345,313,317.30
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,287,162,675.15	2,319,811,529.79
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	682,791,778.00	1,163,933,662.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	682,791,778.00	1,163,933,662.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,604,370,897.15	1,155,877,867.79
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	1,604,370,897.15	1,155,877,867.79
III	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III)=(I)-(II)	(2,911,683,637.40)	(643,285,050.95)
IV	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	154,628,162.09	3,106,576.06
145001	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз	154,628,162.09	3,106,576.06
Y	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	50,633,333.14	151,747,783.55
225001	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны гарз	50,633,333.14	136,623,376.65
225004	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний гарз	-	15,124,406.90
YI	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (YI)=(Y-Y)	103,994,828.95	(148,641,207.49)
YII	НИЙТ ҮР ДҮН (YII)=(III)+(YI)	(2,807,688,808.45)	(791,926,258.44)

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН	37,945,269,348.78	39,746,798,434.71
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	34,564,865,815.14	36,465,932,001.71
120	Нийтлэг татварын бус орлого	33,929,730,535.14	35,864,138,001.71
120002	Хүүгийн орлого	492,635,870.03	1,135,683,707.80
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	33,381,122,225.11	34,059,810,407.77
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	31,377,936,320.93	32,847,552,018.72
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,403,001,718.80	1,191,787,069.48
1200044	Гадаад эх үүсвэрээс санхүүжих	600,184,185.38	20,471,319.57
120005	Түрээсийн орлого	55,972,440.00	66,299,040.00
120009	Бусад орлого	-	602,344,846.14
123	Улсын төсөв орон нутгийн төсөв хоорондын шилжүүлэг	635,135,280.00	601,794,000.00
123001	Тусгай зориулалтын шилжүүлгийн орлого	635,135,280.00	601,794,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	3,380,403,533.64	3,280,866,433.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	3,224,784,767.90	3,266,211,552.00
131006	Засгийн газрын тусгай сангаас санхүүжих	3,224,784,767.90	3,266,211,552.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	118,650,399.74	-
133005	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	118,650,399.74	-
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	36,968,366.00	14,654,881.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	36,968,366.00	14,654,881.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	34,762,778,914.79	37,116,612,452.06
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	34,762,778,914.79	37,116,612,452.06
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	32,486,301,094.51	34,764,550,146.33
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	23,073,756,271.18	23,969,104,644.96
210101	Үндсэн цалин	23,073,756,271.18	23,969,104,644.96
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	2,885,255,526.73	3,007,178,719.18
210201	Тэтгэврийн даатгал	1,984,458,171.22	2,018,134,079.95
210202	Тэтгэмжийн даатгал	234,235,093.09	287,093,022.55
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	182,787,207.02	191,737,955.39
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	44,003,060.09	46,503,887.08
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	439,771,995.31	463,709,774.21
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,623,823,706.29	1,983,052,618.64
210301	Гэрэл, цахилгаан	447,177,386.97	562,600,631.78
210302	Түлш, халаалт	909,044,779.32	1,075,243,468.88
210303	Цэвэр, бохир ус	267,601,540.00	345,208,517.98
220103	Хангамж, бараа материалын зардал	1,035,172,534.22	968,106,511.68
210401	Бичиг хэрэг	119,635,502.00	144,997,900.00
210402	Тээвэр, шатахуун	22,928,453.00	17,162,147.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	179,629,809.99	157,791,163.72
210404	Ном, хэвлэл	68,046,678.00	59,510,900.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	86,298,996.00	101,505,284.20
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	558,633,095.23	487,139,116.76
2105	Нормативт зардал	172,500,820.00	135,845,127.50

210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	16,478,170.00	10,385,887.00
210502	Хоол, хүнс	147,174,250.00	118,241,530.50
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	8,848,400.00	7,217,710.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	607,982,831.45	964,946,874.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	71,612,066.00	10,011,848.00
210602	Тавилга	2,701,000.00	6,061,300.00
210604	Урсгал засвар	533,669,765.45	948,873,726.00
2107	Томилолт, зочны зардал	315,757,219.86	383,838,871.50
210701	Гадаад албан томилолт	236,309,739.00	310,560,556.50
210702	Дотоод албан томилолт	49,025,505.00	45,940,073.00
210703	Зочин, төлөөлөгч хүлээн авах	30,421,975.86	27,338,242.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,400,003,135.49	1,357,773,704.26
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	1,329,431,472.00	1,319,523,816.93
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	67,500,000.00	28,000,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	287,100.00	79,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	1,024,424.00	602,988.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	33,000.00	127,000.00
210807	Газрын төлбөр	560,432.00	7,919,430.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	1,166,707.49	1,520,969.33
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,372,049,049.29	1,994,703,074.61
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	223,346,382.00	372,305,785.58
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,148,702,667.29	1,622,397,289.03
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	2,276,477,820.28	2,352,062,305.73
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	725,215,425.00	1,206,989,836.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	37,639,813.00	14,616,174.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	687,575,612.00	1,163,933,662.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	1,551,262,395.28	1,145,072,469.73
213505	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	1,551,262,395.28	1,145,072,469.73
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	3,182,490,433.99	2,630,185,982.65
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	952,329,041.00	2,577,730,992.20
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	952,329,041.00	2,577,730,992.20
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	952,329,041.00	2,577,730,992.20
221001	Их засвар	-	2,373,549.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	952,329,041.00	2,575,357,443.20
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(952,329,041.00)	(2,577,730,992.20)
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	154,628,162.09	(12,105,499.38)
14	Бусад эх үүсвэр	154,628,162.09	3,106,576.06
145001	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз	154,628,162.09	3,106,576.06
25	Санхүүгийн үйл ажиллагааны зардал	-	15,212,075.44
250001	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний гарз	-	15,212,075.44
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	2,384,789,555.08	40,349,491.07
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	21,491,697,355.48	23,876,486,910.56
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	23,876,486,910.56	23,916,836,401.63

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	14,309,116,674.23	32,557,159,715.17	44,459,851,608.60	91,326,127,998.00
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			(951,623,985.84)	(951,623,985.84)
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	14,309,116,674.23	32,557,159,715.17	43,508,227,622.76	90,374,504,012.16
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт		1,202,265,412.08		1,202,265,412.08
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	40,000,000.00			40,000,000.00
Өмчид гарсан өөрчлөлт	807,638,445.58			807,638,445.58
Тайлант үеийн үр дүн			(2,807,688,808.45)	(2,807,688,808.45)
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	15,156,755,119.81	33,759,425,127.25	40,700,538,814.31	89,616,719,061.37
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			86,853,774.38	86,853,774.38
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	15,156,755,119.81	33,759,425,127.25	40,700,538,814.31	89,703,572,835.75
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт		(1,212,274.38)		(1,212,274.38)
Тайлант үеийн үр дүн			(791,926,258.44)	(791,926,258.44)
2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	15,156,755,119.81	33,758,212,852.87	39,995,466,330.25	88,910,434,302.93

2.5 Эдийн засгийн зорилтот түвшний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон тайлан

/мянган төгрөгөөр/

№	Эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлт	2022 оны гүйцэтгэл	2023 он			
			Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
1	Нийт орлого	32,662,299.0	38,625,107.3	38,799,654.9	174,547.6	100.4
2	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	31,259,297.3	36,786,822.6	35,970,692.7	(816,129.9)	97.8
3	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,403,001.7	1,061,438.3	2,227,168.2	1,165,729.9	209.8
4	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	-	776,846.4	601,794.0	(175,052.4)	77.5
6	Нийт зардал	33,707,333.1	43,263,640.1	40,021,237.4	3,242,402.6	92.5
7	Цалингийн сан	23,073,530.3	25,225,397.6	23,969,104.6	1,256,293.0	95.0
8	Ажил олгогчоос ЭМНДШимтгэл	2,885,255.5	3,153,140.4	3,007,178.7	145,961.7	95.4
9	Байр ашиглалтын зардал	1,623,823.7	2,131,675.1	1,983,052.6	148,622.5	93.0
10	Хангамж бараа материалын зардал	1,096,428.9	1,250,469.6	1,028,528.6	221,941.0	82.3
11	Нормативт зардал	172,500.8	193,158.9	135,845.1	57,313.8	70.3
12	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	827,381.3	1,783,219.3	1,687,862.8	95,356.5	94.7
13	Томилолт, зочны зардал	315,757.2	584,549.5	383,838.9	200,710.6	65.7
14	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	1,072,570.5	1,583,308.6	1,391,013.3	192,295.2	87.9
15	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	223,346.4	415,441.3	387,426.9	28,014.4	93.3
16	Сургалт, эрдэм шинжилгээ, хичээл үйлдвэрлэлийн дадлагын зардал	1,157,755.7	2,134,407.0	1,628,339.0	506,068.0	76.3
18	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	687,575.6	1,326,618.4	1,163,933.7	162,684.7	87.7
19	Хөрөнгийн зардал	571,407.2	1,884,000.0	1,656,858.7	227,141.4	87.9
20	Оюутны сургалтын төлбөрийн хөнгөлөлт урамшуулал	1,472,971.6	1,598,254.5	1,598,254.5	-	100.0
22	Татварын өмнөх ашиг /алдагдал/	(1,045,034.1)	(4,638,532.8)	(1,221,582.6)	(3,416,950.2)	26.3
23	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	1,045,034.1	4,638,532.8	1,221,582.6	3,416,950.2	26.3
25	Нийт ажиллагсдын тоо	953	826	767	(62)	92.5
26	Нийт суралцагчдын тоо	4554	4708	3990	(718)	84.7
	Бакалаврын боловсролд	2066	2935	2256	(679)	76.9
	Магистрын боловсролд	451	373	373	-	100.0

	Докторын боловсролд	106	60	60	-	100.0
	Гадаадын оюутан	832	190	190	-	100.0
	ЕБС-ийн сурагч	1099	1150	1111	(39)	96.6

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 7,940.8 сая төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой алдааг дахин давтан гаргахгүй байх зөвлөмж өглөө.

Аудитаар нийт 7,940.8 сая төгрөгийн зөрчил илэрснээс, 14.7 сая төгрөгийн зөрчилд 3 төлбөрийн акт тогтоож, 7,926.1 сая төгрөгийн 4 албан шаардлага, 1 зөвлөмж өгсөн.

Нийт илрүүлсэн 7,940.8 сая төгрөгийн зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшин 7,545.7 сая төгрөгөөр их тул **Хязгаарлалттай** дүгнэлт өглөө.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

6.1 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

№	Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		/мянган төгрөгөөр/									
				Үүнээс									
				Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтан	Тоо	Дүн		
1	Нягтлан бодох бүртгэлийн хөтлөлт, анхан шатны баримтын бүрдэл дутуу хүчин төгөлдөр бус баримтаар ажил гүйлгээг бүртгэсэн. Дотоод хяналтын хэлтэсгүй хяналт шалгалт хангалтгүй байна.	1	-					1	-				
2	Сургуулийн өмнөх боловсролын сургуулийн захиралд дээд шатны төсөв захирагчийн шийдвэргүйгээр илүү цагийн хөлс, шагналт цалин олгосон байна.	1	402.7	1	402.7								
3	Харилцагч байгууллагаас авах авлага 26,821.4 мянган төгрөг, үүнээс 4 жилээс дээш насжилттай 26,840.0 мянган төгрөгийн авлага тооцоо нийлээгүй.	1	26,840.0			1	26,840.0						
4	Санхүүгийн тайлангаарх авлагын үлдэгдэл 10,423,425.1 мянган төгрөг байна. Үүнээс салбар сургуулиуд болон төв сургуулийн сургалтын төлбөрийн 7,671,800.3 мянган төгрөгийн авлагыг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй.	1	7,671,800.3			1	7,671,800.3						
5	Тайлант жилд өглөгийн дансны үлдэгдэл 165,324.7 мянган төгрөгийг тооцоо нийлж баталгаажуулаагүй байна.	1	165,324.7			1	165,324.7						
6	Төсвийн хөрөнгөөр 62,130.7 мянган төгрөгийн хоол хүнсний бүтээгдэхүүн худалдан авч төсвийг зориулалт бусаар зарцуулсан байна.	1	62,130.7			1	62,130.7						
7	Төсвийн хөрөнгөөр баяр ёслол бусад арга хэмжээнд зориулан 2.3 сая төгрөгийг зориулалт бусаар зарцуулж, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчсөн байна.	1	2,307.8	1	2,307.8								
8	Төсвийн хөрөнгөөр 11,970.8 мянган төгрөгийн бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авч, Төрийн эмнэлтийн хуулийг зөрчсөн байна.	1	11,970.8	1	11,970.8								
	Дүн	8	7,940,777.0	3	14,681.3	4	7,926,095.7	1	-				

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитаар 297,235.5 мянган төгрөгийн зөрчил илэрснээс 282,325.0 мянган төгрөгийн албан шаардлага, 14,910.5 мянган төгрөгийн хариуцлага тооцуулах албан шаардлага хүргүүлээ.

6.2 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Д.д	Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс							
				Төлбөрийн акт		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил											
1	Тайлант онд төв болон салбар сургуулиуд Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст 2214 мэдээллийг ил тод байршуулахаас 66 мэдээллийг хугацаа хоцроож, 147 мэдээллийг байршуулаагүй. Мөн худалдан авах ажиллагааны 2 тайланг мэдээлээгүй. Өмнөх аудитын зөвлөмжийг биелүүлээгүй.	1	282,325.0					1	282,325.0		
	Дүн	1	282,325.0					1	282,325.0		
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил											
2	Өмнөх аудитаар тогтоосон 14,910.5 мянган төгрөгийн 2 төлбөрийн актыг барагдуулаагүй төсөвт төвлөрүүлээгүй,	2	14,910.5			2	-				
3	2020 онд "Гарааны инновацад суурилсан сургалтын хэрэгсэл" ХХК байгуулж Инновацын тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.1.5 "инновацын төслийг энэ хуулийн 14.3-т заасны дагуу бүртгүүлээгүй.	1	-							1	-
	Дүн	3	14,910.5			2	-			1	-

